

UVOD

Međunarodni monetarni fond (MMF) je međunarodna finansijska organizacija osnovana 22. jula 1944. godine na konferenciji u Breton-Vudsu (SAD), sa ciljem da podstakne zemlje u vođenju adekvatne ekonomske politike i da pomogne u prevazilaženju platno-bilansnih teškoća zemalja članica. Jedna od 44 zemlje koje su učestvovala u osnivanju Međunarodnog monetarnog fonda je bila i tadašnja Kraljevina Jugoslavija. Danas, Međunarodni monetarni fond ima 187 zemalja članica. Sjedište ove organizacije je u Washingtonu. Glavna područja aktivnosti su: nadzor, finansijska i tehnička pomoć. Nadzor se sastoji od redovnog praćenja ekonomske politike koju sprovode zemlje članice i godišnjeg izvještaja o uspješnosti te politike, pogotovo u oblasti deviznog kursa. Finansijska pomoć uključuje kredite i zajmove zemljama članicama, koje su suočene sa ozbiljnim platno - bilansnim teškoćama. Tehnička pomoć se ogleda u tome što Međunarodni monetarni fond pruža stručnu pomoć svojim članicama pri kreiranju finansijske i monetarne politike, kao i pri osnivanju institucija. Ova aktivnost je bila najizraženija u bivšim socijalističkim zemljama koje su morale da pređu sa centralne planske privrede na tržišnu privredu.¹ Svjetska banka i Međunarodni monetarni fond osnovani su prije nešto više od šezdeset godina. Svijet se od tada znatno promijenio. Međutim, kritičari ovih dviju međunarodnih finansijskih ustanova tvrde da se one nisu mijenjale sa svijetom koji ih okružuje. Kada su 1944. godine osnovani, Svjetska banka i Međunarodni monetarni fond bili su zamišljeni kao ustanove koje će zagarantovati stabilnost svjetskog monetarnog sistema. Svjetska banka je uz to, imala zadatak da pomogne u obnavljanju Evrope i Japana. Svjetska banka, kojoj je sjedište u Washingtonu, danas pomaže zemljama u razvoju da se još više i brže – razviju. Kritičari tvrde međutim da su mnogi od njezinih projekata neefikasni što naravno čelnici banke poriču. V.V. Chari, profesor ekonomije na Sveučilištu Minnesote, kaže da se prvo moramo pomiriti s činjenicom da Svjetska banka ne može u potpunosti eliminisati siromaštvo. Pomoć iz inostranstva – da li od Svjetske banke ili od nekih drugih međunarodnih ustanova – u najboljem slučaju igra tek marginalnu ulogu u razvoju neke zemlje. Najveći dio posla u uklanjanju siromaštva mora obaviti vlada i sami građani konkretne zemlje.

Predmet rada

Predmet rada je Međunarodni monetarni fond i njegova uloga u savladavanju krize. Međunarodni monetarni fond je jedna od najpoznatijih svjetskih finansijskih institucija, koji danas ima 187 zemalja članica. On pruža finansijsku i stručnu pomoć svojim članicama pri kretanju finansijske i monetarne politike. Međunarodni monetarni fond je upozorio da je borba protiv krize u zemljama u razvoju sve teža i da sve manje izgleda da se ide ka uspjehu. Ali najveći prioritet u izvještavanju jeste rešavanje svjetske krize, a zatim mjere koje bi ublažile njene posledice barem u najsiromašnijim zemljama uključujući povećanje finansijske pomoći kao i smjernice koje bi uputio Međunarodni monetarni fond. On garantuje stabilnost monetarnog sistema ali i veliku ulogu u uklanjanju krize mora obaviti vlada i sami građani konkretne zemlje.

¹ Jurisin I., Sokman A., “*Monetarno-kreditna politika*”, Zagreb 1979. godine, str.92.

Cilj rada

Cilj rada je da se analiziraju aktivnosti Međunarodnog monetarnog fonda, a prvenstveno razvoj međunarodne monetarne saradnje, obezbjeđenje ravnomjernog rasta međunarodne trgovine radi povećanja nivoa zaposlenosti, proizvodnje i realnog dohotka, obezbjeđenje stabilnosti kurseva i aranžmana za kurseve između članica, uspostavljanje multilateralnog sistema plaćanja po tekućim transakcijama i uklanjanje deviznih ograničenja koja koče porast svjetske trgovinske razmjene, pružanje finansijske pomoći zemljama sa platnobilansnim problemima i otklanjanje neravnoteže u međunarodnim platnim bilansima članica.

Hipoteza

Preduslov globalne finansijske stabilnosti je ekonomska i politička stabilnost u svijetu. Međunarodni monetarni fond zajedno sa Svjetskom bankom osigurava globalnu finansijsku i ekonomsku stabilnost. To se odnosi na otklanjanje neravnoteže bilansa plaćana kao i osiguravanje stabilnosti deviznih tokova.

Struktura rada

Ovaj rad sam obradila kroz četiri cijeline. Prvi dio rada se odnosi na nastanak i djelovanje Međunarodnog monetarnog fonda kao i na njegove ciljeve, funkciju, organizaciju kao i kroz mnoge kritike, reforme i podrške. Drugi dio je vezan za Međunarodni monetarni fond i zemlje u tranziciji kao i njegove odnose i politike Međunarodnog monetarnog fonda sa zemljama u tranziciji. Odnos Bosne i Hercegovine i Međunarodnog monetarnog fonda odnosi se na treći dio ovog rada gdje se najviše ističu finansijski aranžmani tj. stand-by aranžmani kao i politike uslovljenosti kreditiranja. Četvrti dio ujedno i zadnji dio mog rada obradila sam načine prevazilaženja dužničke krize kroz ulogu Međunarodnog monetarnog fonda i Svjetske banke u uslovima krize kao i Pariški i Londonski klub povjerilaca.